

PRÍBEH LÁSKY

Pri kontemplovaní Pánovho utrpenia je nutné zachovať jemnú rovnováhu. Kontemplácia musí zostať v kontexte vzkriesenia a v jeho zornom poli. Otcovou vôľou pre jeho Syna bolo, aby bol Pánom všetkého stvorenstva. Jeho utrpenie a smrť sú nevyhnutnosťou na ceste k uskutočneniu Otcovej vôle. Stratíť zo zreteľa túto perspektívu by viedlo do slepej uličky sentimentalitu, vyžívania sa v utrpení, alebo k poddaniu sa našim ľudským sadomasochistickým sklonom.

Kľúčom k porozumeniu Pánovho utrpenia je láska. Dôsledkom straty vzťahu s touto láskou je, že utrpenie je považované v lepšom prípade za nezmyselné a v horšom za škodlivé. Kontemplácia lásky prítomnej v utrpení musí vždy začínať od absolútneho zdroja každej lásky – Boha Otca. Celé utrpenie je dôsledkom Otcovej lásky k Ježišovi. Otec ho miluje natoľko, že mu želá, aby sa stal Pánom. Veľká Otcova láska bude pre nás možno zrozumiteľnejšia, ak si uvedomíme, ako Otec musel stáť (a stál) bokom, nečinne sa prizerať a dovoliť Ježišovi, ktorého tak miloval, aby týmto všetkým prešiel. Utrpenie, ktoré je vo svojej podstate vnútorné, je často najbolestnejšie prežívané tým, kto sa musí iba prizerať na vonkajšie utrpenie milovaného človeka.

Pri uvažovaní o utrpení Pána mi môže veľmi pomôcť, ak začnem s tým, že sa na celé Pánovo utrpenie pozriem zo strany Otcovej perspektívy a ak sa budem modliť o schopnosť pochopiť a oceniť Božiu nekonečnú lásku.

Je nutné všimnúť si aj druhý veľký prejav lásky, a to odpoveď Ježišovej lásky Otcovi. V čase Ježišovho utrpenia zostáva Otec v skrytosti. Ježiš musí všetko zveriť do jeho rúk a vykročiť do temnoty v úplnej dôvere. Vstupom do Getsemanskej záhrady je konfrontovaný s novou a „absurnou“ skúsenosťou; absurdita je v tom, že musí zomrieť a neuvidí príchod Kráľovstva. Odpoveďou na jeho modlitbu je nadobudnutie úplnej dôvery. Nič, neexistuje žiadny rukolapný alebo viditeľný dôkaz, že celá záležitosť nie je neúspechom. Až do posledného momentu na kríži musí dôverovať Otcovi, ktorý ho, ako sa zdá, opustil. Otvorenosť Otcovej láske znamená nielen otvorenosť všetkým dimenziám života, ale zahŕňa aj prijatie smrti, hoci nebolo zavŕšené najdôležitejšie poslanie aké bolo kedy zverené človeku. Ježiš je Otcovi vždy plne otvorený, ale jeho láska k Otcovi sa najvýraznejšie prejaví prijatím utrpenia a smrti.

Okrem Ježišovej lásky k Otcovi sa zamýšľame i nad tým, ako Ježiš miluje všetky zainteresované osoby: svoju matku, Petra, Judáša, svojich prenasledovateľov, Piláta, Barabáša, kajúceho zlodca – a všetkých, o ktorých je zmienka. Uvedomujeme si lásku, ktorou miluje každého súčasníka a zvlášť to, ako miluje mňa. *Miloval ma a dal za mňa svoj život. Nikto nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí život za svojho priateľa.*

Ježišovo utrpenie kontemplujeme s tým, že sme stále pevne zakotvení v tejto kontemplácii lásky. Utrpenie má predovšetkým vnútorný rozmer. Ježiš trpí vo svojom vnútri. Najskôr to je boj, ktorý musí podstúpiť v Getsemanskej záhrade, aby dokázal prijať skutočnosť, že musí zomrieť hoci nič nesvedčí o tom, že krehká komunita veriacich prežije. Ježiš trpí týmto neúspechom, ale nie v zmysle sebaľútosti („Ja som neúspešný“), ale objektívne, zdanlivým neúspechom svojej misie. On, ktorý je Spravodlivosť a Nevinnosť, je odsúdený zvráteným ľudským súdom v mene spravodlivosti. Trpí tým, že jeho vlasní, ktorých prišiel spasiť, ho odmietli; odmietli ho dokonca i niektorí najbližší priatelia. Toto vyjadruje absurditu toho všetkého – často je to práve tento aspekt utrpenia, s ktorým sa najťažšie vyrovnávame. A konečne, všetko toto musí Ježiš znášať osamotený.

Teraz prejdeme k fyzickému utrpeniu nášho Pána, ktoré vždy kontemplujeme vo svetle lásky a Ježišovho vnútorného utrpenia. V evanjeliách je jasne vykreslené utrpenie spôsobené

násilím, bičováním, korunovaním a ukrižovaním. Skoršie tradície zachádzali pri vykresľovaní tohto utrpenia až do príšerných detailov. Jednoducho pozoruj Pánovo utrpenie s presvedčením, že láska je tým väčšia, čím väčšie je podstúpené utrpenie a čím väčšie je akceptovanie toto utrpenie.

SÚDNY PROCES S JEŽIŠOM

Počas tohto týždňa si môžem vybrať jedno zo štyroch evanjeliových rozprávání o veľkonočnom utrpení Ježiša – o pašiach, pričom každý deň si prečítam časť zvoleného textu a pristavím sa pri všetkom, čo ma bude privádzať ku kontemplácii. Alebo sa môžem zamerať sa na 'dôležité' scény Písma.

❖ Prvý deň: UVÄZNENIE JEŽIŠA

A kým ešte hovoril, prišiel Judáš, jeden z Dvanástich, a s ním veľký zástup s mečmi a kyjmi, ktorý poslali veľkňazi a starší ľudu. Jeho zradca im dal znamenie: "Koho pobožkám, to je on; toho chyťte!" A hneď pristúpil k Ježišovi a povedal: "Buď pozdravený, Rabbi!" A pobožkal ho. Ježiš mu povedal: "Priateľu, načo si prišiel!?" Vtedy pristúpili, položili na Ježiša ruky a zajali ho. Tu jeden z tých, čo boli s Ježišom, vystrel ruku, vytasil meč zasiahol ním veľkňazovho sluhu a odťal mu ucho.

Ježiš mu povedal: "Daj svoj meč na jeho miesto! Lebo všetci, čo sa chytajú meča, mečom zahynú. Alebo si myslíš, že by som nemohol poprosiť svojho Otca a on by mi hneď poslal viac ako dvanásť plukov anjelov? Ale ako by sa potom splnilo Písmo, že to má byť takto?" v tú hodinu povedal Ježiš zástupom: "Vyšli ste s mečmi a kyjmi ako na zločince, aby ste ma zajali. Deň čo deň som sedával a učil v chráme, a nezajali ste ma." Toto všetko sa stalo, aby sa splnili písma Prorokov. Vtedy ho všetci učeníci opustili a rozutekali sa. (Mt 26, 47-56)

Judášov bozk.

Ježiš sa po prvýkrát stretáva s fyzickým násilím, ktoré bude dominovať dňom, ktoré ešte strávi na zemi.

Íronia po zuby ozbrojených strážnikov, ktorí ho prišli uväzniť.

Ježišov hlboký pokoj (ako dôsledok modlitby v Getsemanskej záhrade) a prijatie.

❖ Druhý deň: SÚDNY PROCES PRED VEĽKŇAZSKOU RADOU

Tí, čo Ježiša zajali, odviedli ho k veľkňazovi Kajfášovi, kde sa zhromaždili zákonníci a starší. Peter šiel zďaleka za ním až do veľkňazovho dvora. Vošiel dnu a sadol si k sluhom: chcel vidieť ako sa to skončí.

Veľkňazi a celá veľrada zháňali krivé svedectvo proti Ježišovi, aby ho mohli odsúdiť na smrť. Ale nenašli hoci vystúpilo mnoho falošných svedkov. Napokon prišli dvaja a hovorili: "Tento povedal: "Môžem zboriť Boží chrám a o tri dni ho postaviť." Tu vstal veľkňaz a spýtal sa ho: "Nič neodpovieš? Čo to títo svedčia proti tebe?!" Ale Ježiš mlčal. Veľkňaz mu povedal: "Zaprisahám ťa na živého Boha, aby si nám povedal, či si Mesiáš, Boží Syn." Ježiš mu odvetil: "Sám si to povedal. Ale hovorím vám: Odteraz uvidíte Syna človeka sedieť po pravici Moci a prichádzať na nebeských oblakoch."

Vtedy si veľkňaz roztrhol rúcho a povedal: "Rúhal sa! Načo ešte potrebujeme svedkov? Sami ste teraz počuli rúhanie. Čo na to poviete?" Oni odpovedali: "Hoden je smrti!" Potom mu pľuli do tváre a bili ho päšťami, iní ho zauškovali a hovorili: "Prorokuj nám, Mesiáš, hádaj, kto ťa udrel!" (Mt 26, 57-68)

Môžem sa zamerať na hrubú nespravodlivosť ... úplnú Ježišovu bezmocnosť ... jeho mlčanie ... výsmech ... Kajfášovo pokrytectvo.

„Moc“ v rukách uzavretej skupiny. Naprostá deformácia pravdy.

Tu nachádzame pravzor všetkých nespravodlivých procesov, ktoré sa udiali v histórii ľudstva, a ktoré sa v rôznej forme dejú i v našej spoločnosti. Uvedomujem si a priznávam vlastný podiel na tejto nespravodlivosti.

❖ Tretí deň:

PETER ZAPIERA

Potom ho zajali, odviedli a zaviedli do veľkňazovho domu. Peter šiel zďaleka za nimi. Keď uprostred nádvorja rozložili oheň a posadali si okolo neho, Peter si sadol medzi nich. Ako tak sedel pri svetle, všimla si ho ktorási slúžka, zahľadela sa naňho a povedala: "Aj tento bol s ním." Ale on ho zaprel: "Žena, nepoznám ho." O chvíľu si ho všimol iný a povedal: "Aj ty si z nich." Peter odpovedal: "Človeče, nie som." A keď prešla asi hodina, ktosi iný tvrdil: "Veru, aj tento bol s ním, veď je aj Galilejčan." Peter povedal: "Človeče, neviem, čo hovoríš." A vtom, kým ešte hovoril, zaspieval kohút. Vtedy sa Pán obrátil a pozrel sa na Petra a Peter sa rozpamätal na Pánovo slovo, ako mu povedal: "Skôr ako dnes kohút zaspieva, tri razy ma zaprieš." Vyšiel von a horko sa rozplakal. (Lk 22, 54-62)

Učeníci odišli, a keď prišli do mesta, všetko našli tak, ako im povedal. A pripravili veľkonočného baránka. Keď sa zvečerilo, prišiel s Dvanástimi. A keď boli pri stole a jedli, Ježiš povedal: "Veru, hovorím vám: Jeden z vás ma zradí, ten, čo je so mnou." Zosmutneli a začali sa ho jeden po druhom vypytovať: "Azda ja?" On im odpovedal: "Jeden z Dvanástich, čo so mnou namáča v mise. Syn človeka síce ide, ako je o ňom napísané, ale beda človekovi, ktorý zradza Syna človeka! Pre toho človeka by bolo lepšie, keby sa nebol narodil."

Keď jedli, vzal chlieb a dobrorečil, lámal ho a dával im, hovoriac: "Vezmite, toto je moje telo!" Potom vzal kalich, vzdával vďaky, dal im ho a všetci z neho pili. A povedal im: "Toto je moja krv novej zmluvy, ktorá sa vylieva za všetkých. Veru, hovorím vám: Už nebudem piť z plodu viniča až do dňa, keď ho budem piť nový v Božom kráľovstve." Potom zaspievali chválospev a vyšli na Olivovú horu. Vtedy im Ježiš povedal: "Všetci odpadnete, lebo je napísané: "Údriem pastiera a ovce sa rozprchnu."

Ale keď vstanem z mŕtvych, predídem vás do Galiley." Peter mu povedal: "Aj keby všetci odpadli, ja nie." Ježiš mu odvetil: "Veru, hovorím ti: Ty ma dnes, tejto noci, skôr, ako dva razy kohút zaspieva, tri razy zaprieš." Ale on ešte horlivejšie vyhlasoval: "Aj keby som mal umrieť s tebou, nezapriem ťa." Podobne hovorili aj ostatní.

Prišli na pozemok, ktorý sa volá Getsemani, a povedal svojim učeníkom: "Sadnite si tu, kým sa pomodlím." Vzal so sebou Petra, Jakuba a Jána. I dol'ahla naňho hrôza a úzkosť. Vtedy im povedal: "Moja duša je smutná až na smrť. Ostaňte tu a bdejte!" Trocha poodišiel, padol na zem a modlil sa, aby ho, ak je možné, minula táto hodina. Hovoril: "Abba, Otče! Tebe je všetko možné. Vezmi odo mňa tento kalich. No nie čo ja chcem ale čo ty." Keď sa vrátil, našiel ich spať. I povedal Petrovi: "Šimon, spíš? Ani hodinu si nemohol bdieť? Bdejte a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia. Duch je síce ochotný, ale telo slabé." Znova odišiel a modlil sa tými istými slovami. A keď sa vrátil, zasa ich našiel spať: oči sa im zatvárali od únavy a nevedeli, čo mu povedať. Keď prišiel tretí raz, povedal im: "Ešte spíte a odpočívate? Dosť už. Prišla hodina: hľa, Syna človeka už vydávajú do rúk hriechnikov. Vstaňte, poďme! Pozrite, môj zradca je blízko."

A kým ešte hovoril prišiel zrazu Judáš, jeden z Dvanástich, a s ním zástup s mečmi a kyjmi, ktorý poslali veľkňazi, zákonníci a starší. Jeho zradca im dal znamenie: "Koho pobožkám to je on. Chyťte ho a obozretne odvedte!" Keď prišiel, hneď pristúpil k nemu a povedal: "Rabbi." A pobožkal ho. Oni položili naň ruky a zajali ho. Tu jeden z okolostojacich vytasil meč, zasiahol ním veľkňazovho sluhu a odňal mu ucho. Ježiš im povedal: "Vyšli ste s mečmi a kyjmi ako na zločinca, aby ste ma zajali. Deň čo deň som učil u vás v chráme, a nezajali ste ma. Ale musí sa splniť Písmo." Vtedy ho všetci opustili a rozutekali sa. No mladík išiel za ním, odetý plachtou na holom tele; a chytili ho. Ale on

pustil plachtu a utiekol nahý.

Ježiša priviedli k veľkňazovi, kde sa zhromaždili všetci veľkňazi, starší a zákonníci. Peter šiel zďaleka za ním až dnu do veľkňazovho dvora. Sadol si k sluhom a zohrieval sa pri ohni. Veľkňazi a celá veľrada zháňali svedectvo proti Ježišovi, aby ho mohli odsúdiť na smrť. Ale nenašli. Mnohí proti nemu krivo svedčili, a ich svedectvá sa nezhodovali. Tu niektorí vstali a krivo proti nemu svedčili: "My sme ho počuli hovoriť: "Ja zborím tento chrám zhotovený rukou a za tri dni postavím iný, nie rukou zhotovený." Ale ani tak sa ich svedectvo nezhodovalo. Tu vstal veľkňaz, postavil sa do stredu a opýtal sa Ježiša: "Nič neodpovieš na to, čo títo svedčia proti tebe?" Ale on mlčal a nič neodpovedal. Veľkňaz sa ho znova pýtal: "Si ty Mesiáš, syn Požehnaného?" Ježiš odvetil: "Áno, som. A uvidíte Syna človeka sedieť po pravici Moci a prichádzať s nebeskými oblakmi."

Vtedy si veľkňaz roztrhol rúcho a povedal: "Načo ešte potrebujeme svedkov? Počuli ste rúhanie. Čo na to poviete?" A oni všetci vyniesli nad ním súd, že je hoden smrti.

Niektorí začali naňho plúť, zakrývali mu tvár bili ho päťami a hovorili mu: "Prorokuj!" Aj sluhovia ho bili po tvári.

Keď bol Peter dolu na nádvorí, prišla jedna z veľkňazových slúžok. Len čo zbadala Petra, ako sa zohrieva, pozrela sa naňho a povedala: "Aj ty si bol s tým Nazaretčanom, Ježišom." Ale on zaprel: "Ani neviem, ani nerozumiem, čo hovoríš." Vyšiel von pred nádvorie a zaspieval kohút. Keď ho tam videla slúžka, znova začala vraviť okolostojacim: "Tento je z nich." Ale on opäť zapieral. O chvíľku tí, čo tam stáli, znova hovorili Petrovi: "Veru si z nich, veď si aj Galilejčan." On sa však začal zaklínať a prisahať: "Nepoznám toho človeka, o ktorom hovoríte." Vtom kohút zaspieval druhý raz. Vtedy sa Peter rozpamätal na slovo, ktoré mu bol povedal Ježiš: "Skôr ako dva razy kohút zaspieva, tri razy ma zaprieš." I rozplakal sa. (Mk 14, 16-72)

Nechajme sa vtiahnuť do tejto veľkej drámy.

Petrova láska k Pánovi; jeho túžba nasledovať ho a byť mu nablízku. Prejav jeho sebavedomia a siláctva: „Aj keby ťa všetci opustili, ja ťa nikdy neopustím.“

A teraz sa prejavuje jeho slabosť, zlyháva dokonca i pred súžkou. Akoby pozbavený úsudku prisahá, že toho muža určite nepozná!

Pán sa otočil a pozrel sa na Petra. Peter vyšiel von a horko zaplakal.

❖ Štvrtý deň: JEŽIŠ A PILÁT

Od Kajfáša viedli Ježiša do vládnej budovy. Bolo už ráno. Ale oni do vládnej budovy nevošli, aby sa nepoškvrnili a mohli jesť veľkonočného baránka. Preto vyšiel von za nimi Pilát a opýtal sa: "Akú žalobu podávate proti tomuto človeku?" Odpovedali mu: "Keby tento nebol zločinec, neboli by sme ti ho vydali." Pilát im povedal: "Vezmite si ho vy a súdte podľa svojho zákona!" Židia mu odpovedali: "My nesmieme nikoho usmrtiť." Tak sa malo splniť Ježišovo slovo, ktorým naznačil, akou smrťou zomrie.

Pilát opäť vošiel do vládnej budovy. Predvolal si Ježiša a spýtal sa ho: "Si židovský kráľ?" Ježiš odpovedal: "Hovoríš to sám od seba, alebo ti to iní povedali o mne?" Pilát odvetil: "Vari som ja Žid? Tvoj národ a veľkňazi mi ťa vydali. Čo si vykonal?" Ježiš povedal: "Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta. Keby moje kráľovstvo bolo z tohto sveta, moji služobníci by sa bili, aby som nebol vydaný Židom. Lenže moje kráľovstvo nie je stadiaľto." Pilát mu povedal: "Tak predsa si kráľ?" Ježiš odpovedal: "Sám hovoríš, že som kráľ. Ja som sa na to narodil a na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počúva môj hlas." Pilát mu povedal: "Čo je pravda?" Ako to povedal, znova vyšiel k Židom a vravel im: "Ja na ňom nenachádzam nijakú vinu. (Jn 18, 28-38)

Len čo ho zazreli veľkňazi a ich sluhovia, kričali: "Ukrižuj! Ukrižuj ho!" Pilát im povedal: "Vezmite si ho a ukrižujte. Ja na ňom nenachádzam vinu." Židia mu odpovedali: "My máme zákon a podľa zákona musí umrieť, lebo sa vydával za Božieho Syna"

Keď to Pilát počul, ešte väčšmi sa naľakal. Znova vošiel do vládnej budovy a spýtal sa Ježiša: "Odkiaľ si?" Ale Ježiš mu neodpovedal. Pilát sa ho spýtal: "So mnou sa nechceš rozprávať?! Nevieš, že mám moc prepustiť ťa a moc ukrižovať ťa?" Ježiš odpovedal: "Nemal by si nado mnou nijakú moc, keby ti to nebolo dané zhora. Preto má väčší hriech ten, čo ma vydal tebe."

Od tej chvíle sa Pilát usiloval prepustiť ho. Ale Židia kričali: "Ak ho prepustiš, nie si priateľom cisára. Každý, kto sa vydáva za kráľa, stavia sa proti cisárovi." Keď Pilát počul tieto slová, vyviedol Ježiša von a sadol si na súdnu stolicu na mieste zvanom Lithostrotus, po hebrejsky Gabbatha. Bol Prípravný deň pred Veľkou nocou, okolo poludnia. Tu povedal Židom: "Hľa, váš kráľ!" Ale oni kričali: "Preč s ním! Preč s ním! Ukrižuj ho!" Pilát im povedal: "Vášho kráľa mám ukrižovať?!" Veľkňazi odpovedali: "Nemáme kráľa, iba cisára!" Tak im ho teda vydal, aby ho ukrižovali. A oni prevzali Ježiša. (Jn 19, 6-16)

Ježišova láska k Pilátovi.

Je ochotný prerušiť mlčanlivosť, ktorá sprevádza jeho utrpenie, a vstupuje do dialógu s Pilátom, ktorý je „vykúpiteľný“. Pilátovo „takmer“ obrátenie sa.

Je toho veľa, čo by Pilát stratil. Otázka je vždy rovnaká: „Som ochotný akceptovať tohto trpiaceho Pána, ktorý je Pravda, bez ohľadu na to, čo to bude stáť?“

Pobudni s touto otázkou dlhšie.

KONTEMPLÁCIA A MILOSRDENSTVO

Kontemplácia je jednota. Zvláštnou milosťou vyplývajúcou z kontemplácie pašii je dosiahnutie hlbokej jednoty s Pánom a sila žiť túto jednotu i navonok. Je to otvorenosť pre tú stránku či rozmer života, ktorá sa nazýva utrpenie. Žiadna logika nemôže „vysvetliť“ alebo „zmenšiť“ utrpenie a problém zla. Je to múdrosť srdca vyrastajúca z lásky človeka, ktorá nás uschopňuje akceptovať utrpenie v jednote s Ježišom, a tak ako on, skrze láskyplnú odpoveď na milujúcu, ale často skrytú, Otcovu vôľu.

Kontemplovanie pašii nemusí nevyhnutne viesť ku početným reflexiám a ´objavom´. Jediné, čoho môžeme byť v skutočnosti schopní, bude „byť tam“; a dokonca i zotrvať „tam“ po dobu, ktorú sme si určili, môže byť veľmi náročné. Chceme byť s Pánom v jeho utrpení.

To však neznamená, že budeme bezpodmienečne prežívať ľútosť alebo sympatie. Je to ako zúčastniť sa pohrebu. Chceme tam byť so svojim smútiacim priateľom. Ale zároveň nie sme schopní prežívať hlboký žiaľ nášho priateľa, ktorý bol zosnulému oveľa bližšie ako my.

Namiesto súcitu sa možno cítime trápne a ako by sa nás to ani netýkalo. A predsa zostávame. Toto je jediné miesto, kde teraz môžeme byť. Zvláštno, ale pre nášho priateľa je i naša púha prítomnosť veľkou oporou a útechou.

Podobne je to i s kontemplovaním Pánovho utrpenia. Nerobíme to pre žiadne pocity, ktoré by sme chceli prežiť, ale preto, že to je jediné miesto, kde teraz môžeme byť.

Jean Laplace SJ takto výstižne opísal skúsenosť nespočetného množstva kresťanov s kontempláciou pašii:

Prekážka zvaná: MÚR

„Často sa stáva, že v tomto štádiu exercícií sa exercitant stretáva s nasledujúcimi ťažkosťami – je nesústredený, vyrušovaný, pociťuje prázdnotu, výhrady, špekuluje, má dojem, že iba márne čas, je pokúšaný. Na druhej strane exercitant tuší poklad ukrývajúci sa v tejto modlitbe. Úplne ju síce neodmieta, ale chcel by niečo iné.

Podobá sa svedkovi strašného činu, ktorý nemôže ovplyvniť, ale ani precítiť.

Ak sa stretávaš s podobnými ťažkosťami, možno už aj ty máš na dosah ovocie svojej modlitby ... Dôvodom tvojho trápenia je to, že tvoja úbohá schopnosť milovať postavila pred

teba múr skrývajúci tajomstvo, múr, ktorý nedokážeš prekonať. Vďaka tomuto utrpeniu sme nútení byť pred Kristom tým, kým v skutočnosti sme ... Sme konfrontovaní so skutočnými ťažkosťami modliť sa. Múr je neviditeľnou bariérou, ktorú nesmieme prekročiť až do toho času, kým nás nezavolá Boh ...

To, čo prežívame je samotná modlitba, a preto tieto ťažkosti nezmiznú. Je to skutočný očistec, kde človek zápasí s Bohom, aby ním mohol byť obklopený a premenený.

Pašie nás nútia zotrvať pred týmto múrom až dovtedy, kým Boh nechá všetky prekážky padnúť; a potom bude pre nás radosť z jeho prítomnosti tou najväčšou a najlepšou odmenou za roky bezmocného čakania.

Tieto ťažkosti môžeme zakúsiť obzvlášť v konfrontácii s pašiami, a to z dvoch príčin. Prvým dôvodom je samotný predmet modlitby. Modlitba pašii nášho Pána nedáva veľa priestoru na vzťah k sebe samému, ako tomu bolo pri modlitbách predchádzajúcich dní. Táto modlitba je menej sebeckou preto, lebo Pán je (či mal by byť) v centre našej pozornosti. Je to však i veľmi strohá modlitba: je tak delikátna, že najmenšia roztržitosť ju dokáže zničiť. Tvárou v tvár tejto modlitbe musíme prijať skutočnú chudobu.

Skutočnosťou je, že tieto tajomstvá sú nám zjavené iba ich žitím. Sú súčasťou dobrodružstva viery, dobrodružstva, ktoré budeme žiť až do konca svojich dní. Ježiš išiel v ústrety utrpeniu a prijímal ho s vedomím, že týmto vydáva celý svoj život. Nemáme inú možnosť ako porozumieť pašiam Ježiša Krista než tak, že celý náš život i smrť sa stanú pokračovaním jeho utrpenia. Všetko sa ozrejní až vtedy, keď bude všetko dovŕšené. Nie skôr.“

(Podľa Jean Laplace SJ, *An Experience of Life in the Spirit*, Spectrum Publications, 1977, pp.158-159.)

KALVÁRIA

I naďalej zotrávame v modlitbe za dva druhy milosti. Po prvé za súcitiť, tj. za schopnosť byť s Ježišom jedno v jeho utrpení, a tiež za súcitiť s tými, ktorí trpia. Druhá milosť, o ktorú prosíme, je schopnosť hlbšej ľútosti nad hriechom.

Pre niekoho sa ukáže, že najlepšou modlitbou je držať v rukách kríž s ukrižovaným – v tichu, alebo hovoriac ku Ježišovi na kríži. Pre iných môže byť užitočnejšie, ak budú každý deň stáť po Máriinom boku a zotrávajú s ňou v jej zármutku. A zasa ďalší uprednostnia modlitbu podľa nasledujúcich textov z Písma.

❖ Piaty deň

Vedno s ním viedli na popravu ešte dvoch zločincov.

Keď prišli na miesto, ktoré sa volá Lebka, ukrižovali jeho i zločincov: jedného sprava, druhého zľava. Ježiš povedal: "Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia."

(Lk 23, 32-34)

Z Ježiša vyzliekajú šaty a pribíjajú ho na kríž. Plne sa nechaj vtiahnuť do udalostí načrtnutých desiatym a jedenástym zastavením krížovej cesty.

„Otče, odpusť im ...“ toto sú prvé z Ježišových „posledných siedmich slov“.

V kontemplácii sa zameraj predovšetkým na lásku, na milosrdenstvo.

❖ Šiesty deň: POSLENÉ ŠTYRI JEŽIŠOVE SLOVÁ

Chcem piť. (Jn 19, 28)

Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil“ (Mk 15, 34)

Toto sú úvodné slová Žalmu 22; Marek možno naznačuje, že Ježiš sa modlí tento žalm.

Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha. (Lk 23, 46)
Dokonané je. (Jn 19, 30)

❖ **Siedmy deň:**   **BIELA SOBOTA**

Keď sa už zvečeralo, pretože bol Prípravný deň, čiže deň pred sobotou, prišiel Jozef z Arimatey, významný člen rady, ktorý tiež očakával Božie kráľovstvo, smelo vošiel k Pilátovi a poprosil o Ježišovo telo. Pilát sa zadivil, že už zomrel. Zavolať si stotníka a opýtal sa ho, či je už mŕtvy. Keď mu to stotník potvrdil, daroval telo Jozefovi. On kúpil plátno a keď ho sňal, zavinul ho do plátna a uložil do hrobu vytesaného do skaly. A ku vchodu do hrobu privalil kameň. Mária Magdaléna a Mária Jozesova sa pozerali, kde ho uložili. (Mk 15, 42-47)

Ku vchodu do hrobu privalili kameň a všetci odišli.

Nechaj sa preniknúť totálnou prázdnotou a žiaľom, ktoré naplňajú všetkých tých, ktorí tak milovali Ježiša – Máriu, Petra, milovaného učeníka, Máriu Magdalénu.

Je to práve táto priepastná prázdnota, ktorá ich robí pripravenými na prijatie vzkriesenia.

Niekedy v priebehu týždňa, trebárs tento deň, použi ako podklad pre modlitbu čítanie

Veľkého piatku – Pieseň o Pánovom služobníkovi (Izaiáš 52,13-53,12).

*Hľa, úspech bude mať môj služobník,
pozdvihne, vyvýši, zvelebí sa veľmi.
Ako sa nad ním zhrozili mnohí,
- veď neľudsky je znetvorený jeho výzor
a jeho obraz je nepodobný človeku -
tak ho budú obdivovať mnohé národy,
králi si pred ním zatvoria ústa.
Veď uvidia, o čom sa im nevravelo,
a poznajú, čo neslychali!
Kto by uveril, čo sme počuli,
a komu sa zjavilo Pánovo rameno?
Veď vzišiel pred ním sťa ratoliestka
a ako koreň z vyschnutej zeme.
Nemá podoby ani krásy, aby sme hľadeli na neho,
a nemá výzoru, aby sme po ňom túžili.
Opovrhnutý a posledný z ľudí,
muž bolesti, ktorý poznal utrpenie,
pred akým si zakrývajú tvár,
opovrhnutý, a preto sme si ho nevážili.
Vskutku on niesol naše choroby
a našimi bôľmi sa on obťažil,
no my sme ho pokladali za zbitého,
strestaného Bohom a pokoreného.
On však bol prebodnutý pre naše hriechy,
strýznený pre naše neprávosti,
na ňom je trest pre naše blaho
a jeho ranami sme uzdravení.
Všetci sme blúdili ako ovce,
išli sme každý vlastnou cestou;
a Pán na neho uvalil
nepravosť nás všetkých.
Obetoval sa, pretože sám chcel,
a neotvoril ústa;
ako baránka viedli ho na zabitie
a ako ovcu, čo onemie pred svojím strihačom,
(a neotvoril ústa).*

*Z úzkosti a súdu ho vyrvali
a kto pomyslí na jeho pokolenie?
Ved' bol vyťatý z krajiny živých,
pre hriech svojho ľudu dostal úder smrteľný.
So zločincami mu dali hrob,
jednako s boháčom bol v smrti,
lebo nerobil násilie,
ani podvod nemal v ústach.
Pánovi sa však páčilo zdrviť ho utrpením...
Ak dá svoj život na obeť za hriech,
uvidí dlhoveké potomstvo
a podarí sa skrze neho vôľa Pánova.
Po útrapách sa jeho duša nahľadá dosýta.
Môj spravodlivý služobník svojou vedomosťou
ospravedlní mnohých
a on poniesie ich hriechy.
Preto mu dám za údel mnohých
a početných dostane za korisť,
lebo vylial svoju dušu na smrť
a pripočítali ho k hriešnikom.
On však niesol hriechy mnohých
a prihovárал sa za zločincov. (Iz 52,13 – 53,12)*

BOH ZOMREL NA KRÍŽI

Tento titul je veľmi zaujímavým teologickým výrokom! Ježiš zomrel. Ježiš je Boh. Ježiš, ktorý je Boh, zomrel. Tým je opodstatnený výrok: „Boh zomrel“. To samozrejme neznamená, že Ježiš zomrel práve pre to, že je Boh. Nemá to nič spoločné s Nietzscheho vyhlásením „Boh zomrel“, alebo s diskusiami 60-tych rokov o tom, že „Boh je mŕtvý“. Predmetom nášho záujmu tu nie sú nejaké teologické špekulácie, ale hĺbka a sila spirituality, ktorá je obsiahnutá vo výroku „Boh zomrel na kríži“. Je to jednoducho skutočne účinná forma ako priblížiť realitu toho, čo sa odohralo na Kalvárii. To, že Boh *skutočne* zomrel, je tajomstvom úplne mimo nášho chápania. Je to tajomstvo nečakanej hĺbky a sily pre tých, ktorí sú ochotní vniknúť doňho prostredníctvom kontemplácie.

Hlavná sekvencia Veľkonočnej nedeľnej liturgie, *Victimae Paschali*, vyjadruje paradox: „Baránok zachránil ovce. Kristus, ktorý bol úplne bez hriechu, zmieril hriešnikov s Otcom“. Ako hovorí sv.Pavol: *Boh toho, ktorý nepoznal hriech, za nás urobil hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou* (2 Korint'anom 5,21). Ten istý Pavol dúfa, že kríž pre nás nebude 'kameňom úrazu' ako pre Židov, ani 'bláznovstvom' ako pre Grékov, ale Božou silou a múdrosťou (1 Korint'anom 1). Božou silou a múdrosťou je vzkriesenie. A plná sláva vzkriesenia je dôsledkom Ježišovho totálneho seba-vyprázdnenia na Kalvárii.

Nielenže Ježiš, ktorý je Boh, zomrel; ale smrť, ktorou zomrel, i 'plne akceptoval' (eucharistická modlitba 2). Tým, že sa úplne zriekol seba samého – vyprázdnil sa, zomrel tou smrťou akou zomrel – nahý, ponížený, opustený, neúspešný, v agónii. Nakoľko sa zjednotím s jeho vyprázdnením, natoľko sa s Ježišom zjednotím v jeho smrti, a potom následne aj vo vzkriesení.

*Chceš by ť zotretý, zmazaný,
zrušený, anulovaný?
Chceš sa stať do zabudnutia ponorený,
ničím?*

*Ak nie – nikdy sa nezmeníš.
Fénix svoju mladosť obnoví
len keď horí, zažíva horí,
spaľuje sa na popol, horúci páperový.*

*Vtedy slabý záchvev nového malého zárodku
v hniezde z malých chumáčov, akoby vznášajúceho sa popola
odhaľuje ako svoju mladosť obnovuje,
sťaby orol.*

Nesmrtelný vták.

Podľa definície je evanjelium 'dobrou zvesťou', či 'dobrou správou'. Práve i v tejto konkrétnej chvíli bolo nariadené ukrižovanie bezpočetného množstva ľudí. Toto je jeden aspekt evanjelia – čiže 'zvest' či 'správa'. Moja kontemplácia nie je nejakým výletom do minulosti s cieľom zrekonštruovať Ježišovu osobnosť. Skrze tých, ktorí trpia teraz a tu, sa spájam so živým Kristom. Neprosím o ľútosť, ktorá by bola nejakým 'vnútorným vzplanutím', ale prosím o silu lásky, aby som sa dokázal angažovať v zápase proti zlu a nespravodlivosti.

Aspekt evanjelia - 'dobrá', je možné chápať iba vo viere. Neexistuje taká možnosť, žeby sa zlo a nespravodlivosť odstránili či zmenšili iba púhym teoretizovaním. To, že vnikneme do tajomstva Ježišovho ukrižovania, nás vyzbrojí plnou mocou jeho Ducha v boji proti zlu a nespravodlivosti, a keď nás zasiahne bezmocnosť (čo musí nevyhnutne prísť), schopnosťou akceptovať nespravodlivosť v jednote s Kristom. Toto konečné akceptovanie 'premôže' zlo a dáva nám svoju spásu tým, že nás otvorí pre Otcov dar vzkriesenia.